

Збірник тез доповідей на Міжнародну науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених «МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС ТА ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ» 12-13 травня 2016 року С. 121-123

Вікторія Філь
Науковий керівник
к.е.н., доцент Дяків О. П.
Тернопільський національний
економічний університет

Нова економіка – економіка знань

Сьогодні економіка знань є базовою та універсальною складовою загальної економіки. Рівень розвитку країни характеризує людський інтелект і високий рівень освіченості населення. Усі сфери матеріального та нематеріального виробництва, а також соціальні відносини розвиваються на основі динамічного оновлення знань. На сьогоднішній день уже всі високорозвинуті країни світу визначають пріоритетність розвитку саме науки і освіти, в яких вбачають гаранта процвітання в майбутньому.

Вперше поняття «економіка знань» (knowledgeeconomy) використав у 1962 р. Ф. Махлуп при дослідженні стрімкого розвитку та поширенні знань у США [2]. Ця категорія характеризувала новий різновид економічної діяльності – сектор економіки знань. До даного сектора науковець зарахував освіту, наукові дослідження, засоби масової інформації, інформаційні послуги, новітню техніку та технологію.

За дослідженнями Н. Корабльової, під знанням необхідно розуміти все те, що «...інтерпретується як знання в реальному людському житті». Адже аналіз знання починається не з фіксації концепції, а з побудови соціально-історичної картини пізнавальної ситуації і подальшого накладання її на знання, що підлягає аналізу [3, с. 37]. Отже, проводячи дослідження, одержуємо не знання про об'єкт, а фіксуємо способи діяльності з ним, де об'єкт постає як актуалізація різноманітних можливостей існування.

Загально відомо, що розвиток економіки знань виражається у підвищенні якості людського капіталу, поліпшенні якості життя, зростанні ролі знань, інновацій і високоякісних послуг. Визначальним чинником ефективності економічної системи є знання та творчий потенціал персоналу, без яких технічний і економічний прогрес практично недосяжні.

Вважаємо, що до основних складових економіки знань належить: 1) якісна і безперервна освіта; 2) економічні стимули, що заохочують до використання знань в усіх сферах економіки; 3) ефективна інноваційна система; 4) динамічна інформаційна інфраструктура; 5) держава як ініціатор розвитку економіки знань.

Важливе значення в економіці знань має інноваційна активність. Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» інноваційна діяльність «...виступає однією із форм інвестиційної діяльності, яка здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу» [1].

Варто відзначити, що інноваційність у процесі праці є похідною від рівня освіти, способу життя, орієнтацій поведінки і культури найманих працівників та роботодавців. Вона передбачає розвиток наукової творчості в процесі праці, досягнення певних значимих результатів, постійного поновлення знань. Для формування інноваційності в процесі праці, крім виховання та навчання, вкрай важливий інноваційний потенціал конкретної організації, підприємства, на якому працює людина, тобто від якісних організаційно-технічних умов для інноваційної праці, які створенні роботодавцями залежить готовність керівництва до сприйняття нових ідей. Виявом інноваційності є інноваційна праця, яка є свідомою доцільною діяльністю на основі НТП, спрямована на створення нових продуктів, послуг, організаційних форм та інших нових споживчих вартостей, їхнє впровадження, використання, комерціалізацію у різних сферах з метою одержання корисного ефекту (економічного, соціального, екологічного та ін.) і задоволення суспільних потреб [4].

Не менш важливою складовою економіки знань є інтелектуальний потенціал та його розвиток. Інтелектуальний потенціал можна охарактеризувати за такими позиціями як: нормативна та макроекономічна база; інноваційні та техновиробничі інфраструктури, спроможні до реалізації інновацій; розмір інвестицій у сферу знань; міжнародне співробітництво в сфері науки та інновацій; зростання частки високотехнологічної продукції в товарообміні між країнами; прискорення патентування результатів нових розробок і винаходів в області високих технологій.

Вважаємо, що вся економічна система базується на знаннях. І хоча, на перший погляд, знання є невидимим ресурсом, що не відображаються в балансах установ, проте вони розкриваються у синергічному ефекті ефективного використання таких ресурсів, як земля, капітал, праця.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність»[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
2. Економіка, заснована на знаннях, та економіка знань: адекватність використання категорій [Електронний ресурс] / Іванова В. В. - Режим доступу: http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_14/V_V_IvanovaKnowledge_based_economy_and_knowledge_economy_adequacy_of_categories_usage.pdf
3. Корабльова Н. С. Багатомірність ролі реальної реальності: ролі і маски — лик і личина / Н. С. Корабльова. — Харків : ХНУ, 2000. — С. 36–39.
4. Прохоровська С.А. Проблеми інноваційного розвитку регіону / С. Прохоровська, О. Дяків //Вісник національного університету «Львівська політехніка» / зб.

наук. праць № 819 – Серія «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – Львів, 2015. – с. 299 – 308